

Skriveni trošak bola: zašto je važan za privredu i tržište rada vaše zemlje

Evropski dan svesti o bolu 2026: „Skriveni trošak bola“

Društveno-ekonomski izazov

Hronični bol može u potpunosti da zavlada životom osobe i da naruši njenu sposobnost da radi, spava, koncentriše se i obavlja svakodnevne aktivnosti. Pogađa **20% odrasle evropske populacije** (približno 150 miliona osoba) i znatno opterećuje tržišta rada, zdravstvene sisteme i nacionalne privrede.

Kada je pogođeno više miliona ljudi, posledice daleko prevazilaze patnju pojedinca. Ukupni direktni i indirektni troškovi hroničnog bola, uključujući apsentizam (odsustvo sa posla), prezentizam (prisustvo na poslu uz smanjenu radnu sposobnost) i prevremeno penzionisanje, u državama članicama EU procenjuju se na **3 % do 10 % BDP-a godišnje**. Uprkos tom znatnom teretu, hronični bol u velikoj meri ostaje izvan okvira politike zapošljavanja i ekonomske politike, a istraživanja u toj oblasti kritično su nedovoljno finansirana.

Posledice za tržišta rada su značajne. **Otprilike polovina** osoba koje žive sa hroničnim bolom navodi da im on ometa sposobnost za rad, a pokazalo se da jak hronični bol smanjuje verovatnoću zaposlenja sa punim radnim vremenom za do **20 procentnih poena**. Dok se Evropa suočava sa nedostatkom radne snage i starenjem stanovništva, rešavanje hroničnog bola ključno je za održavanje učešća na tržištu rada i ekonomske otpornosti.

Ključne preporuke za politiku

Da bi zaštitio evropske privrede i podržao radnike koji žive sa hroničnim bolom, EFIC poziva nacionalne vlade da:

1. Uključe hronični bol u nacionalne strategije za nezarazne bolesti (NCD), u okvire finansiranja zdravstva i u inicijative socijalne politike, kako bi se smanjili njegovi direktni i indirektni efekti na pojedince, poslodavce i društvo.
2. Razviju kampanje javnog zdravlja za podsticanje fizičke aktivnosti među zdravstvenim radnicima, pacijentima i javnošću kao primarnu meru za smanjenje učestalosti mišićno-koštanog bola i za prevenciju stanja sa visokim rizikom od razvoja sekundarnog hroničnog bola (na primer moždani udar, dijabetes).
3. Improve access to timely, multidisciplinary, and patient-centred services for the effective management of both acute and chronic pain.
3. Poboljšaju pristup pravovremenim, multidisciplinarnim i uslugama usmerenim na pacijenta za delotvorno zbrinjavanje i akutnog i hroničnog bola.

4. Obezbede rani pristup biopsihosocijalnoj rehabilitaciji osobama sa akutnim bolom, uz posebnu pažnju prema onima sa visokim rizikom od nepovoljnog ishoda (na primer depresija, niska očekivanja oporavka, socioekonomski nepovoljan položaj).
5. Ojačaju namenske izvore finansiranja za istraživanje hroničnog bola u okviru nacionalnih istraživačkih struktura, obuhvatajući i prevenciju i lečenje.
6. Razviju inkluzivne politike zapošljavanja i podrže intervencije na radnom mestu koje omogućavaju zadržavanje posla i, gde je primereno, povratak na posao osobama sa hroničnim bolom ili sa rizikom od razvoja hroničnog bola.
7. Uspostave mehanizme finansijske i rehabilitacione podrške za radnike sa hroničnim bolom.
8. Ojačaju prevenciju hroničnog bola u okviru politika bezbednosti i zdravlja na radu.

Poziv na delovanje

Ekonomski i troškovi povezani sa radnom snagom hroničnog bola su skriveni, ali rešenja ne moraju biti. Podižimo svest o uticaju hroničnog bola na zapošljavanje i produktivnost, zalažimo se za politike koje podržavaju prevenciju i pravovremeno lečenje i promovišimo prilagođavanja na radnom mestu koja pomažu ljudima da ostanu na poslu ili da mu se bezbedno vrate. Usklađenim delovanjem već danas možemo smanjiti troškove zdravstva, ojačati učešće na tržištu rada i poboljšati kvalitet života miliona Evropljana.

Saznajte više: <https://europeanpainfederation.eu/european-day-on-pain-awareness/>

Heštagovi kampanje: #EPAD2026

Za sva pitanja ili dodatne informacije slobodno se obratite na melinda.borzsak@efic.org i angela.palomares@efic.org.